

Yhteenveto

Leader-työpaja IV

Leader-ryhmien yhteistyö, uudet toimintatavat ja resurssit

Helsinki 15.3.2019

#uusiCAP #CAP27

#maaseutufi #leadersuomi #kehitetäänpaikallisesti

**Miten varmistamme
yhteistyöllä ja uusilla
toimintatavoilla hyvin
toimivat ryhmät ja
toiminnalle resurssit koko
maahan?**

Työpajan tavoite

Keskustella, ideoida ja lisätä yhteistä ymmärrystä keinoista, joilla **yhteistyöllä ja uusilla toimintatavoilla** varmistetaan Leader-ryhmien toiminnan **resurssit**:

- rahaa
- osaamista, henkilöresursseja: työntekijät, hallitus
- strategian toteuttajia, verkostoja, uudistumista.

Auttaa maa- ja metsätalousministeriötä valmistelussa ja sen ohjeistuksessa.

Tuottaa ideoita Leader-ryhmille ja alueille.

Työpajan ohjelma ja osallistujat

- Pe 15.3.2019 klo 10-15
- Kolme keskusteluteemaa
 - Resurssit ja haasteet nyt
 - Toimintarahan riittävyys
 - Uudet toimintatavat ja yhteistyön muodot
 - case: Päijänne-Leaderin ja Etpähän yhdistyminen / Anu Taipale, Päijänne-Leader
 - case: Videoasiointi Leader-työssä / Paula Seppänen, Elävä Kainuu Leader
- Yhteensä 30 osallistujaa ml. fasilitaattorit
 - Leader-ryhmät 20
 - ELY-keskukset 3
 - Ruokavirasto 3
 - MMM 4

I Resurssit ja haasteet tällä hetkellä

Mitkä ovat oman ryhmänne tunnusluvut?

- Väestömäärä
- Koko laidasta laitaan
- Kuntien lukumäärä
- Rahoituskehys 2014-2020
- Työntekijöiden määrä (toimintarahalla + hankkeilla)
- Uusien hakijoiden osuus / määrä per vuosi

Minkälaisia resursseista johtuvia haasteita ryhmällänne on?

- Liittyen esim:
 - raha
 - osaaminen
 - henkilöresurssit
 - toimijoiden määrä alueella
 - verkostot
 - uudistuminen
- Miten haaste liittyy toimintaryhmänä toimimiseen?
- Miten se vaikeuttaa strategian toteuttamista?

I Resursseihin liittyviä haasteita

- Työn laatu kärsii, kun resursseja ei ole riittävästi
- Pieni organisaatio on haavoittuva – ei sijaisjärjestelyjä, tieto yhdellä ihmisellä
- Arjen pyörytys on työlästä monien omien hankkeiden kanssa; hankkeissa työntekijöiden vaihtuvuus suurta
- Osaavan henkilöstön siirtyminen muihin tehtäviin, hiljaisen tiedon katoaminen henkilövaihdoksissa
- Toimintarahan riittämättömyys: aika kuluu hallintoon, eikä riitä tarpeeksi muihin tehtäviin: strategiseen kehittämiseen, aktivointiin ja uudistumiseen
- Raha ei riitä koko ohjelmakaudelle ja ohjelmakausien väliin jäävälle ajalle
- Toimintarahan maksun hitaus
- Seudullisten kehittämisorganisaatioiden / kehittämisyritysten puute
- Väestön ikääntyminen, poismuutto, yhteisöllisyys vähenee

II Toimintarahahan määrä

- Lähtökohta 1: Tavoitteena on kattaa koko Suomi Leader-toiminnalla, jos rahoituskehys sen mahdollistaa.
- Lähtökohta 2: EU:n esityksen mukaan Suomen saama Maaseuturahaston rahoitusosuus vähenee 15 %.
- Miten varaudumme siihen, jos Leader-toiminnan julkinen rahoitus CAP-suunnitelmassa pienenee nykyisestä?
- Varautumista voi miettiä alue- ja paikallislähtöisesti
 - Uudet toimintatavat, yhteistyön lisääminen, ryhmien yhdistyminen
 - Mahdollisessa ryhmien yhdistymisessä on huomioitava paikallisuus Leader-periaatteena; toiminnan on keskityttävä aluetasoa pienemmälle alueelle (sub-regional areas), jolla Suomessa on tarkoitettu seutukuntaa.
- Ratkaisuja voidaan tehdä myös kansallisesti
 - Jaetaan rahat tasaisemmin Leader-ryhmien kesken, jolloin strategioiden ja ryhmien laatu vaikuttaisi aiempaa vähemmän rahoituskehysten kokoon; mahdollistaisi minimimäärän kaikille? Toisaalta vahva viesti siitä, että on huomioitava alueiden erilaisuus ja sallittava erilaistuminen
 - Luovutaan tavoitteesta kattaa koko maa; ei valita kaikkia ryhmiä
 - Laaditaan ryhmien kriteerit niin, että se pakottaa ryhmiä yhdistymään; ryhmien määrä vähenee
- Hallinnon keventäminen, jotta aikaa kuluu siihen vähemmän: esim. ettei tarvitsisi omia seurantataulukoita ja erillisiä kyselyjä, vaan kaikki tiedot saataisiin luotettavasti yhteisestä järjestelmästä
- Monirahastaisen CLLD:n kautta rakennerahastoista lisää resursseja?

II Toimintaraha

**Miten toimisit, jos
oman ryhmänne
toimintarahaa
leikattaisiin 15%?**

Paljonko toimintarahanne on nyt?
Mihin toimintarahanne kohdentuu?

Mihin leikkaus kohdistuisi?
Miten tehtävät hoidettaisiin?

Mistä ja miten hankkisitte lisää
rahaa?

Minkälaiset uudet toimintatavat auttavat resurssien näkökulmasta?

III

Uudet toimintatavat ja yhteistyön muodot

- alueiden välinen yhteistyö
- valtakunnallinen yhteistyö

- Mitä olette jo ottaneet käyttöön?
- Mitä olette kokeilleet?
- Mistä olette keskustelleet?
- Mitä olet pohtinut?
- Mikä ei ole tullut vielä mieleenkään?

III Toimintatapojen ideointia 1/2

Yhteiset työntekijät	Sähköiset palvelut
- Yhteinen viestintätyöntekijä - Yhteinen kv-henkilö - Yhteinen yritysasiantuntija - Yhteinen maksuneuvonta - Ryhmien yhdessä palkkaama kirjanpitäjä, tilitoimisto - Alueelliset taloushallinnon palvelukeskukset - ELY:n ja Leader-ryhmien yhteinen hankeneuvonta videopalveluna - Erityisosaaminen ostopalveluna toiselta ryhmältä - Sijaisjärjestelyt	- Hyrrä-neuvonnan keskittäminen + Katso (ELY:t ja Leaderit) - Videoneuvonta maksatuksessa - Skype asiakastyössä - Slack sisäinen viestinnän työkaluna ELY:n ja Leaderin yhteistyössä - Hallituksen kokoukset videoneuvotteluna - Yhteinen toiminnanohjausjärjestelmä (CRM) - Matkalaskujen ja työajanseurannan sähköinen järjestelmä - Sähköinen tiedote - Google driven työkalut

III Toimintatapojen ideointia 2/2

- Muistio tj + pj tapaamisesta tiedoksi hallitukselle; hallituskirje
- Hallituksen kokous sähköisesti
- Kuntapäivät: kootaan koko pv asiaa ja asiointia yhteen kuntaan
- Työnantajuus pois ryhmiltä – mutta kuka olisi työnantaja?
- Hallitus mukaan aktivointiin
- ”Leader-suuralueet”
- Muut rahoituslähteet: kuntaraha 35 % (toimintaraha), suoraan EU:sta haettava rahoitus, rohkeasti myymään palveluita
- ”Jos ei olisi välivuosia ohjelmakausien välillä, ei olisi mitään ongelmia tässä”
- Ehdotus: Toimintaraha tasajaolla ryhmien kesken. Määriteltävä perustehtävät / tulokset.

Miten valmistelu etenee?

- EU:n tasolla neuvosto ja parlamentti muodostavat nyt kantojaan komission ehdotuksiin EU:n monivuotisesta rahoituskehyksestä (MFF) ja lainsäädännöstä.
- Myöhemmin EU-tasolla hyväksytään rahoituskehys ja perusasetukset ja aloitetaan alemman asteisten EU-säädösten valmistelu.
- **Suomessa kansallista valmistelua tehdään samaan aikaan.** CAP-työryhmät tekevät vuoden 2019 aikana esityksiä strategiaryhmälle CAP-suunnitelmaan sisällytettävistä toimenpiteistä sekä niiden rahoituksesta sekä Leader-ryhmien toimintarahan hallinnoinnista. Valtioneuvosto hyväksyy CAP-suunnitelman.
- Aikanaan tulee olemaan poliittinen päätös, paljonko CAP-suunnitelmassa osoitetaan rahoitusta eri toimenpiteisiin. Leaderin minimi on 5 % maaseuturahaston osuudesta.
- Rakennerahastovalmistelua tehdään työ- ja elinkeinoministeriön johdolla, ja siellä ratkaistaan, otetaanko CLLD käyttöön EAKR:ssa ja ESR:ssa.
- **MMM tiedottaa Leader-ryhmille valmistelun etenemisestä aktiivisesti.** Tällä hetkellä tavoitteena on, että alustava ohjekirje valmistelun etenemisestä lähetettäisiin ryhmille kesällä 2019. Leader-ryhmien haku avataan ja paikallisten strategioiden laatimisesta ohjeistetaan tarkemmin myöhemmin.
- Tavoitteena on antaa Leader-ryhmille **noin yksi vuosi aikaa valmisteluun** haun avaamisen jälkeen.
- Leader-ryhmät ja paikalliset ja alueelliset toimijat voivat käynnistää valmisteluprosessin jo ennen virallisia ohjekirjeitä. Valmisteluun kuuluu mm. nykyisen toiminnan ja strategioiden arviointia ja alueen tarpeiden selvitystä.

Case: Päijänne-Leaderin ja Etpähän yhdistyminen

PÄIJÄT-HÄME

Asukkaita yhteensä 202 424

Päijänne-Leader 38 800

Huom! Pertunmaa

Etpähä 64 500

Huom! Lahden kaupunkialue

**Leader-alueella yhteensä
103 300**

KAKSI ERILAISTA RYHMÄÄ

- **Päijänne-Leader ry**

- 6 kuntaa
- Kehys 4,3 milj. euroa
 - Hankkeisiin 3,39 milj. euroa
 - Toimintaraha 956 000,00
- Työntekijöitä toimintarahalla n. 1,8 htv
- Palkkaa maksetaan 4-6 työntekijälle
- Kalaleaderin hallinnointi
- Kyläjaosto

- **Etpähä ry**

- 4 kuntaa
- Kehys 3,6 milj.euroa
 - Hankkeisiin 2,8 milj.euroa
 - Toimintaraha n. 800 000,00
- Työntekijöitä toimintarahalla 1,5 htv

1. Yhdessä eteenpäin? Oikeastiko?

- Kyllä. Hyvällä suunnittelulla.

2. Miten edetään?

- MMM:n kanta, kuntien kanta.
- Edellyttää hyvää pohjatyötä, kunnille oltava selkeä, perusteltu esitys yhteistyöstä.

3. Leader-periaatteiden mukainen toimintatapa

- Yhdessä luodut säännöt siitä, miten pidetään huolta paikallisuudesta ja kolmikannas
- Rahoituksen jakautuminen?
- Hallitustyöskentely

**HALLITUSTEN
YHTEISTILAISUUS
26.1.2019**

**POHJATYÖTÄ JO
VUOSI AIEMMIN**

Case: Videoasiointi Leader-työssä

Videoasiointi Leader-työssä

MMM:n CAP 27 -työpaja 15.3.2019

Paula Seppänen, hankeneuvoja

Elävä Kainuu LEADER ry

paula.seppanen@kainuuleader.fi

Asiakasnäkökulma:

- asiointi Hyrrän myötä jo pitkälti sähköistä → videoasiointi luontainen jatkumo
- tarvittavat välineet ja yhteydet löytyvät useimmilta jo entuudestaan
- videoasiointi tuttua jo monesta yhteydestä → ”päivittäytytään” nykyaikaan myös tältä osin
- säästyy aikaa ja rahaa, kun ei tarvitse matkustaa rahoittajan/neuvojan luo
- puhelinta ja sähköpostia parempi väline → tapaaminen lähes samanlainen, kuin oltaisiin aidosti saman pöydän ääressä
- dokumenttien ja esim. Hyrrän läpikäynti yhdessä helpompaa (ja kaikki asiakirjat yleensä käytettävissä) → aineistojen työstäminen reaaliajassa & tsekkaus/kommentointi samalla

Haasteena asiakkaiden/kansalaisten aktivointi käyttämään palvelua

- aktivointia ja vaikuttamista viestinnän keinoin
- onnistunut kokeilu ruokkii jatkamaan palvelun käyttöä → asiakas ei enää turhia arkaile ja huomaa hyödyt konkreettisesti omasta näkökulmastaan

Leader-näkökulma:

- parannetaan saavutettavuutta (ja osaltaan myös saatavuutta) etenkin pitkien välimatkojen alueilla
- säästetään työaika matka-ajoissa → parannetaan työn tehokkuutta/tuottavuutta sekä työntekijän jaksamista
- säästetään rahaa matkakorvauksissa → toki joskus on tarpeen nähdä asiakas ihan oikeasti kasvitusten tai muusta syystä käydä paikan päällä..
- voidaan pitää palavereja myös esim. asiantuntijoiden tai sidosryhmien edustajien kanssa eri asioista
 - EKL:ssä esim. yritystukien valmistelussa ProYritys II –hankkeen neuvojen kanssa
- työnteke tapa nykyaikaistuu ja joustavoituu: voidaan tarjota palvelua mistä vain, kunhan välineet ja yhteydet pelaa (vaikka kesämökin laiturilta 😊) → hyvä esimerkki maaseudulla asumisen mahdollisuuksista etätyön näkökulmasta

Hox! Ympäristönäkökulma sisältyy tähän kaikkeen: sähköinen asiointi on myös ilmastoteko!

Yhteistyönäkökulma:

- Leader-rinki videoasiointiin ns. perusneuvontaan
 - Hyrrä-asiointiin liittyvä neuvonta (hakeminen ja maksatukset)
 - Hakemusvalmisteluun liittyvä neuvonta (hakemuksen sisältö ja liitteet)
 - **mitä muuta?** Mahdollisuuksia on paljon, mutta joku järkevä combo pitäisi olla, millä lähteä liikkeelle..
- päivystysvuorot jakaantuu useammalle ryhmälle (tai voisko olla ihan erikseen palkatut ihmiset tekemään tätä työtä?)
- asiantuntijuuden kehittäminen (voidaan jakaa töitä osaamisen mukaan sekä kehittää palveluja tehokkaammin, kuin että kaikki ryhmät tekee kaikkea)
- resurssitehokkuuden parantaminen yhteistyöllä (pienillä ryhmillä ei aika tahdo millään riittää kaikkeen)
- voidaan joustavoittaa palvelun tarjoamista ja varmistaa palvelu myös esim. sairastapauksissa
- ELYt mukaan ringiin tai muutoin videoasointipalvelun tuottamiseen?
- yhteinen työkalu ryhmille: voisko tän kustantaa teknisestä avusta tm. ”yhteisestä potista”, mikäli yhteiseen palvelutuotantoon päätettäisiin lähteä? Ehkä liian kallis jokaisen maksaa omaa lisenssiä..

Mikä jäi askarruttamaan, mitä seuraavaksi?

#uusiCAP
#CAP27
#maaseutufi
#leadersuomi
#kehitetäänpaikallisesti

